

14.07.2025

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2025/508
Toplantı Tarihi/Sayısı : 25.06.2025/244
Karar Numarası : 2025/382
Başvuran : E.U.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Belplas Ankara Termoplastik ve Bakım Onarım Hizmetleri Anonim Şirketi
Vekil: Av. T.N.
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın muhatap şirket tarafından işletilen Hacıkadın Kent Ormanındaki piknik alanına eşsiz alınmamasının medeni hâl ve cinsiyet temelinde ayrımcılık yasağını ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Hacıkadın Kent Ormanına erkek arkadaşlarıyla birlikte gittiğini ve yanlarında kadın olmadığı için piknik alanına giremediklerini,

b. 13/2/2025 tarihinde muhatap Şirkete internet sitesi üzerinden başvuruda bulunduğunu, başvuruda 17/2/2025 tarihinde erkek arkadaşlarıyla beraber geldiklerinde Hacıkadın Kent Ormanına girip giremeyecekleri konusunda kendisine bilgi verilmesini talep ettiğini,

c. Muhatap tarafından 14/2/2025 tarihinde verilen yanıtta alanın mangal yapılabilen bölümüne aile üyeleriyle birlikte gelmeyen kişilerin kabul edilmediğinin belirtildiğini iddia etmektedir.

3. Muhatap tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. Şirketin kurulduğu tarihten bu yana Anayasa'nın 10'uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi başta olmak üzere mevzuata uygun uygun davrandığı ve insan haklarını ihlal eden herhangi bir ayrımcı muamelede bulunmadığı ve şirket tarafından işletilmekte olan Hacıkadın Kent Ormanında etnik köken, ırk, cinsiyet ve yaş gibi ayrımlar gözetilmeksizin hizmet verdiği,

b. Kent Ormanı içerisinde alkol tüketilmesi yasak olmasına rağmen bekar ya da aile dışı gelen bireylerin alkol tükettiği, alkolün etkisiyle taşkınlık yarattığı, bu nedenle kolluk kuvvetlerini ilgilendiren vakaların arttığı, bu vakalardan birinde 2 kız 3 erkekten oluşan bir arkadaş grubunun piknik alanında taşkınlık çıkardıkları, diğer vatandaşları rahatsız ettikleri ve kamu malına zarar verdikleri, bu olaya ilişkin olarak Ankara 1. Çocuk Mahkemesinin ... Esas sayılı dosyasında davanın görüldüğü,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

c. Huzuru, kamu güvenliğini ve aile ortamını korumak amacıyla vatandaşlardan gelen talep üzerine Kent Ormanı içerisinde "*Dumanlı Hava Sahası*" olarak adlandırılan pelet sobalı kamelyaların bulunduğu piknik alanına 16/1/2025 tarihinden itibaren yalnızca ailelerin giriş yapabileceği yönünde Yönetim Kurulu kararı alındığı, Kent Ormanı içerisinde yer alan at çiftliği, All-Terrain Vehicle (ATV) parkuru ve macera parkı vb. alanlarda bekar ya da ailesi olmadan gelen bireylere yönelik bir kısıtlama bulunmadığı, kamu düzeninin ve güvenliğinin sağlanması amacıyla bu türden kısıtlamaların yaygın olduğu,

ç. Başvuranın iddia ettiği gibi erkeklerin yanlarında kadın olmadan içeri giremeyeceği şeklinde cinsiyet temelinde bir ayrımcılık yapılmadığı, başvuranın iddiasının söylemden ibaret olduğu ve herhangi bir delil ortaya koyamadığı ifade edilmiştir.

4. Muhataptan alınan yazılı görüş başvurana iletilmiş ve konuya ilişkin görüşü talep edilmiştir. Görüş talep yazısı 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca usulüne uygun olarak 24/3/2025 tarihinde başvurana tebliğ edilmiş ise de başvuran yasal süre içerisinde yazılı görüşünü sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Tanımlar*" başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca doğrudan ayrımcılık, "*bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi*" ifade etmektedir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

8. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama c) Çoklu ayrımcılık ç) Doğrudan ayrımcılık d) Dolaylı ayrımcılık e) İşyerinde yıldırma f) Makul düzenleme yapmama g) Taciz ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.

(2) Eşit muamele ilkesine uyulması veya ayrımcılığın önlenmesi amacıyla idari ya da adli süreçleri başlatan yahut bu süreçlere katılan kişiler ile bunların temsilcilerinin, bu nedenle maruz kaldıkları olumsuz muameleler de ayrımcılık teşkil eder."

9. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar."

10. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde "Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. 6701 sayılı Kanun'un "İspat yükü" başlıklı 21'inci maddesi şöyledir:

"Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası, "Ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir." hükmünü haizdir. Başvuranın dilekçesinden 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden medeni hâl ve cinsiyet temelleri ile bağlantılı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Mezkûr Kanun'un aynı maddesinin ikinci fıkrası; "İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir." hükmünü içermektedir. Başvuru dilekçesi ve eklerinden başvuranın Kurumumuza başvuru yapmadan önce muhatap şirkete internet sitesi üzerinden başvuru yaptığı ancak muhatabın ilgili

talebe olumsuz yanıt verdiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede başvurunun esastan incelenebilecek bir başvuru olduğu değerlendirilmesine varılmıştır.

13. Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelerin ayrılmaz bir parçası olduğu gibi uluslararası hukukun en üstünde yer alan temel hukuk normu olarak da kabul edilmektedir [Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), B. No: 2019/3404, K. No: 2020/26, 11/2/2020, para. 38.]. Tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmelere göre herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden eşit bir şekilde yararlanma; ayrımcılığın her türüne, şiddet ve taciz uygulamalarına karşı korunma hakkına sahiptir. Bu bağlamda İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 2'nci maddesi: *"Herkes ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka türden kanaat, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuş veya başka türden statü gibi herhangi bir ayrım gözetilmeksizin, bu Bildirgede belirtilen bütün hak ve özgürlüklere sahiptir."* hükmünü haizdir.

14. Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi'nin 2'nci maddesinin ikinci fıkrasında *"Bu Sözleşme'ye Taraf Devletler, bu Sözleşme'de belirtilen hakların ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum ya da başka bir statü bakımından herhangi bir ayrım gözetilmeksizin uygulanmasını taahhüt ederler."* ifadesine yer verilmiştir. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 2'nci maddesine göre ise: *"Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayrım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayrımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka fikir ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir."*

15. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesine göre: *"Bu Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır."*

16. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında; ayrımcılık, objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48; AİHM, *Okpisz/Almanya*, B. No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33.). Ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğini değerlendirmek için öncelikle ayrımcılığa neden olduğu iddia edilen işlemin ya da eylemin amacıyla sonucu arasındaki ilişkiye bakmak gerekmektedir. AİHM kararlarına göre, "muameledeki farklılık, objektif ve makul bir gerekçeyle sahip değilse" ya da "meşru bir amaç" izlenmemişse ayrımcılık söz konusudur (AİHM, *Abdulaziz, Cabales ve Balkandali/Birleşik Krallık*, B. No:9214/80..., 28/5/1985, para. 72.). Farklı muamelenin objektif ve makul bir nedene dayanması hususu ise AİHM tarafından belirli kriterler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu durumda, söz konusu meşruluğun varlığı ilk olarak, demokratik bir toplumda geçerli olan ilkeler göz önünde bulundurularak söz konusu tedbirin amacı ile etkileri arasındaki ilişki bağlamında değerlendirilmelidir. Sözleşme'de belirtilen bir hakkın kullanılmasının ardındaki muamele farklılığının sadece meşru bir amaca yönelik olması tek başına yeterli değildir. 14'üncü maddedeki ayrımcılık yasağı, gerçekleştirilmek istenen amaç ile kullanılan araçlar arasında makul bir ölçülülük ilişkisi bulunmadığı takdirde de aynı şekilde ihlal edilmektedir (AİHM, *Belçika*

Eğitim Dili Davası/Belçika, B. No: 1474/62..., 23/7/1968, para. 10.).

17. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi Anayasa'da güvence altına alınan hak ve özgürlüklerden yararlanılırken nesnel ve haklı bir neden olmaksızın aynı veya benzer durumda bulunan kişilere farklı muamelede bulunulmasını yasaklamaktadır. Nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılilik ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58.). Bu nedenle hukuksal durumları aynı olanlara yönelik farklı muamelenin objektif ve makul bir sebebe dayandığı, farklı muamelenin öngörülen meşru amaç ile orantılı olduğu, diğer bir ifadeyle farklı muameleye tabi tutulan kişiye aşırı ve olağanın ötesinde bir külfet yüklenmediği hâllerde eşitlik ilkesi ihlal edilmeyecektir (AYM, *Burcu Reis*, B. No: 2016/5824, 28/12/2021, para. 50.).

18. Somut olayda başvuran; muhatap tarafından işletilmekte olan Hacıkadın Kent Ormanındaki piknik alanına erkek arkadaşlarıyla birlikte giremediklerini, bu durumun medeni hâl ve cinsiyet temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir. Medeni hal ve cinsiyet 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde sayılan ayrımcılık temelleri arasında yer almaktadır. Dolayısıyla başvuranın iddiaları her iki temel bakımından da ayrı ayrı incelenecektir.

19. Bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını cinsiyeti nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele cinsiyet temelinde doğrudan ayrımcılık oluşturmaktadır (TİHEK, Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 2 Cinsiyet Temelinde Ayrımcılık Rehberi, s. 6.). Nitekim eşitlik ilkesi aynı konumda bulunan kadın ve erkeğin yasalar önünde eşit haklara sahip olmasını gerektirmekte ve kişinin cinsiyeti nedeniyle karşı cinse göre ayrıcalıklı duruma getirilmesi bu ilkeye aykırılık oluşturmaktadır. Bununla birlikte eşitlik bireyler arasındaki farklılıkların göz ardı edilerek herkesin her bakımdan aynı kurallara bağlı tutulması anlamında da algılanamayacaktır. Kimi kişilerin başka kurallara bağlı tutulmalarında haklı nedenler varsa yasa önünde eşitlik ilkesine aykırılıktan söz edilemeyecektir. Bu çerçevede yaradılış ve işlevsel özelliklerin zorunlu kıldığı kimi ayrımların haklı bir nedene dayandığı ölçüde eşitliği bozmadığı halde sadece cinsiyete dayalı ayrımlar eşitlik ilkesine açık bir aykırılık oluşturmaktadır (AYM, E.2010/119, K.2011/165, 8/12/2011.).

20. Başvuran, Hacıkadın Kent Ormanına erkek arkadaşlarıyla birlikte gittiğini ve yanlarında kadın olmadığı için piknik alanına giremediklerini ve bu durumun cinsiyet temelinde ayrımcılık oluşturduğunu iddia etmiştir. Muhatap Şirket sunduğu yazılı görüşte ise; Anayasa'nın eşitlik ilkesine ve mevzuata uygun hareket ettiklerini, Hacıkadın Kent Ormanında ayrımcılık yapılmadan hizmet verildiğini, alkol yasağına rağmen arkadaş grubuyla gelen bazı bireylerin alkol alarak taşkınlık çıkarması ve piknik alanındaki kamelyalara zarar vermeleri üzerine huzuru, kamu güvenliğini ve aile ortamını sağlamak amacıyla 16/1/2025 tarihinden itibaren sadece ailelerin girebileceği bir alan (Dumanlı Hava Sahası) oluşturulduğunu, aile üyeleri bulunmadan tek başına gelen erkek veya kadın vatandaşların alana alınmadığını, Kent Ormanı içerisinde yer alan ATV parkuru, at çiftliği ve macera parkı gibi diğer alanlarda ise bir kısıtlama bulunmadığını ve bu tür uygulamaların kamu düzeninin tesisi için yaygın

olduğunu ifade etmiştir.

21. Ayrımcılık kendini açık ve kolayca tespit edilebilen bir şekilde göstermediğinden, ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması oldukça güçtür (AİHM, *Nacsova ve Diğerleri/Bulgaristan* [BD], B. No: 43577/98, 6/7/2005, para. 147.). AYM'ye göre ayrımcılık iddiasının ciddiye alınabilmesi için başvuranın kendisiyle benzer durumdaki başka kişilere yapılan muamele ile kendisine yapılan muamele arasında bir farklılığın bulunduğunu ve bu farklılığın meşru bir amaç olmaksızın ırk, renk, cinsiyet, din, dil vb. ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekmektedir (AYM, *Devrim Evin*, B. No: 2013/2069, 20/2/2014, para. 34.). Ne var ki başvuranın farklı muamelenin bulunduğunu göstermesi hâlinde bu farklı muamelenin nesnel ve haklı bir temelinin bulunduğunu ve seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılilik ilişkisinin mevcut olduğunu ispatlama yükümlülüğü kamu otoritelerine ait olur (AYM, *Nuriye Arpa*, para. 60.).

22. 6701 sayılı Kanun'un ispat yüküne ilişkin 21'inci maddesi çerçevesinde de Kuruma yapılan başvurularda ispat yükünün yer değiştirmesi için başvuranın iddiasının gerçekliğine dair kuvvetli emareler ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması gerekmektedir (TİHEK, B. No: 2019/2118, K. No: 2019/64, 19/11/2019, para. 32.). Bu emare ve karine oluşturan olguların başvuran tarafından ortaya koyulması halinde ispat yükü yer değiştirecek ve muhatap tarafın ayrımcılık yasağını ihlal etmediğini ispat etmesi gerekecektir.

23. Başvuran gerek Kurumumuza yaptığı işbu başvuruda gerekse daha önce muhatap Şirkete ilettiği başvuruda, Hacıkadın Kent Ormanı içerisinde yer alan piknik alanına girişinin engellendiğini ve bu nedenle cinsiyet temelinde ayrımcılığa maruz kaldığını ileri sürmüştür. Ancak başvuranın söz konusu iddiası herhangi bir somut delil, güçlü emare ya da karine teşkil edebilecek olgularla desteklenmemiş ve iddianın soyut beyandan ibaret kaldığı kanaati oluşmuştur. Bu doğrultuda, başvuranın 6701 sayılı Kanun'un 21'inci maddesi uyarınca kendisine düşen ispat yükümlülüğünü yerine getiremediği değerlendirilmiştir. Nitekim muhatap tarafından başvurana verilen yanıtta ve Kurumumuza sunulan yazılı görüşte, uygulamanın yalnızca medeni hâle dayalı olduğu, aile bireyleri dışında gelen bekar kişilerin cinsiyet farkı gözetilmeksizin piknik alanına kabul edilmediği, bu itibarla kadın ve erkekler arasında farklı bir muameleyle gidilmediği açıkça ifade edilmiştir. Keza muhatap Şirket tarafından sunulan 16/1/2025 tarihli Yönetim Kurulu Kararında da "piknik alanına yalnız aile girişlerinin sağlanması" ibaresine yer verildiği ve kadın- erkek ayrımına ilişkin bir ibarenin ise bulunmadığı anlaşılmaktadır. Belirtilen tüm hususlar birlikte değerlendirildiğinde, somut olayda başvurana cinsiyet temelinde farklı muamelede bulunulduğuna ve ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine ilişkin bulgu ve emarelerin bulunmadığı kanaati oluşmuştur.

24. Ayrıca başvuran arkadaş grubu içerisinde kadın olmadığı ve aile olmadıkları gerekçeleriyle piknik alanına alınmamasının medeni hâl temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir. 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde sayılan ayrımcılık temelleri arasında "medeni hâl" yer almakta ve hiç kimseye medeni hâlinde dolayı ayrımcılık yapılamayacağı hüküm altına alınmaktadır. Bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını medeni hâli nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele medeni hâl temelinde doğrudan ayrımcılık oluşturmaktadır (TİHEK, Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 1 Medeni Hal Temelinde Ayrımcılık

Rehberi, s. 2.). Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakları Komitesi'nin 20 No.lu Genel Yorumunda medeni hâl temeline ilişkin yapılan değerlendirme de medeni hâlin kişilere göre farklılık gösterebileceği çünkü kişilerin, evlenmiş ya da evlenmemiş olabilecekleri; belirli hukuksal sisteme göre uygun biçimde evlenmiş olabilecekleri; boşanmış veya dul kalmış olabilecekleri değerlendirilmesi yapılmış, ilaveten sosyal güvenlik kapsamındaki menfaatlara erişim konusunda, kişinin evli olup olmadığına bakılarak yapılan farklı muamelenin makul ve nesnel ölçütlere göre gerekçelendirilebilir olmasının gerekli olduğu da vurgulanmıştır (Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi (CESCR), Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklarda Ayrımcılık Yasağına İlişkin 20 (2009) Sayılı Genel Yorumu, CESCR/E/GC/20, 10/6/2009, para. 31.).

25. Ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinden söz edilebilmesi için öncelikle karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla farklı bir muamelenin varlığı tespit edilebilmeli, ardından ise söz konusu farklı muamelenin nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılamadığı, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmadığı veya muamele kapsamında kullanılan araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmadığı tespitinde bulunulmalıdır (TIHEK, B. No: 2023/1546, K. No: 2024/480, 8/5/2024, para. 32.). Bu kapsamda somut olayda medeni hâl temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla ilk olarak 6701 sayılı Kanun anlamında medeni hâl temelinde farklı bir muamelenin olup olmadığı, bu çerçevede aynı veya benzer durumdaki kişiler arasında sunulan hizmetten yararlanmada farklılık gözetilip gözetilmediği, akabinde farklı bir muamelenin varlığının tespit hâlinde bu muamelenin objektif ve makul bir temele dayanıp dayanmadığı ve farklı muamelenin orantılı olup olmadığı değerlendirilecektir.

26. Muhatap Şirket tarafından sunulan yazılı görüş ve belgelerde; Hacıkadın Kent Ormanının piknik alanında aile ortamını korumak, huzuru, kamu güvenliğini ve düzenini sağlamak amacıyla bir sınırlamaya gidildiği belirtilmiş ve 16/1/2025 tarihli Yönetim Kurulu kararı sunulmuştur. Bu doğrultuda muhatap Şirket Yönetim Kurulu tarafından 16/1/2025 tarihli toplantıda Kent Ormanındaki piknik alanına sadece ailelerin girebileceğine ilişkin karar alındığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla muhatap Şirket tarafından alınan bu karar ile Hacıkadın Kent Ormanının piknik alanına girişte aile olanlar ve aile olmayanlar arasında farklı bir uygulamaya gidildiği ve medeni hâl temelinde farklı muamelenin mevcut olduğu kanaatine varılmıştır.

27. Muhatap tarafından uygulanan farklı muamelenin ayrımcılık yasağını ihlal edip etmediğinin belirlenebilmesi için muamelenin meşru bir amaç taşıyıp taşımadığı ile birlikte orantılı olup olmadığı da değerlendirilmelidir. AIHM'e göre Sözleşme'nin 14'üncü maddesi bakımından bir muameledeki farklılık, "objektif ve makul bir haklılığa sahip değilse", başka bir deyişle "meşru bir amaç" izlemiyorsa veya "başvurulan araçlar ile gerçekleştirilmek istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi" bulunmuyorsa, ayrımcılık oluşturur (AIHM, Abdulaziz, Cabales ve Balkandali/Birleşik Krallık, B. No: 9214/80, 25/5/1985, para. 72; Marckx/Belçika, B. No: 6833/74, 13/6/1979, para 33.). Muhatap tarafından; piknik alanına aile olmayanların alınmadığı, bu uygulamanın alkol yasağına rağmen arkadaş grubuyla gelen bazı bireylerin alkol alarak taşkınlık çıkarması ve alandaki kamelyalara zarar vermelerinden kaynaklandığı, dolayısıyla piknik alanında huzuru, kamu güvenliğini sağlamak ve aile ortamını korumak amacıyla piknik alanına aile dışında kişilerin giremeyeceği yönünde karar alındığı ve bu yönde karar

alınmasında vatandaşlardan gelen talep ve şikâyetlerin etkili olduğunu belirtilmiştir. Ayrıca muhatap tarafından aile olmaksızın gelen grupların neden olduğu ve kolluk birimlerine yansiyarak yargıya intikal eden somut bir olaya ilişkin Ankara 1. Çocuk Mahkemesinin ... Esas sayılı dosyasına ait iddianame ile tensip zaptı sunulmuştur. Söz konusu iddianamede piknik alanına gelen grubun huzuru bozarak kamu malına zarar verdiğine ilişkin ifadeler olduğu görülmektedir. Tüm bu hususlar nazara alındığında; muhatap Şirketin işletme deneyimleri sırasında yaşadığı olumsuzluklar nedeniyle aile olarak gelmeyen grupların piknik alanındaki kişilerin huzurunu kaçırdığı, muhatabın bu uygulamayla öncelikle kamusal menfaati ön planda tutarak huzuru korumaya çalıştığı, adli vakalar nazara alındığında ise amacın kamu güvenliği ve düzenini sağlamak olduğu kanaatine varılmıştır. Muhatap ayrıca aile ortamını korumak amacıyla böyle bir sınırlamaya gidildiğini ve bu sınırlama sonrasında ailelerden olumlu dönüşler alındığını ifade etmiştir.

28. Cumhurbaşkanlığı himayesinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinesinde hazırlanan ve ailenin korunması ve güçlendirilmesi politikasının uygulama rehberi mahiyetindeki "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı'nda (2024-2028)" yer alan stratejik hedeflerden biri de *"Mekânsal planlamalarda aile dostu çevre yaklaşımının güçlendirilmesi"* olarak belirlenmiştir. Bu stratejik hedefi gerçekleştirmeye matuf faaliyetlerden biri ise *"Parklar, oyun alanları, kütüphaneler, çocuk bakım merkezleri, yeşil alanlar ve mesire alanları gibi aile dostu alanlar yaygınlaştırılacak ve erişilebilir hale getirilecektir."* olarak tespit edilmiştir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı 2024-2028, s.64.). Bu çerçevede, halkın katılımının yoğun olduğu ve kullanımın toplu şekilde gerçekleştirildiği piknik alanı için kamusal menfaati ve aile ortamının korunması ihtiyacını ön planda tutarak uygulanan farklı muamelenin, Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı'nda belirtilen aile dostu alanların yaygınlaştırılması hedefine de katkı sunduğu değerlendirilmektedir. Dolayısıyla muhatap şirket tarafından yapılan uygulamanın huzuru korumak, kamu güvenliğini ve düzenini sağlamak amacı taşıdığı ve meşru bir amacı gerçekleştirmeye yönelik olduğu değerlendirilmektedir.

29. AİHM'e göre farklı muamelenin sadece meşru bir amaca sahip olması yeterli değildir ve gerçekleştirilmek istenen amaç ile kullanılan araçlar arasında makul bir orantının bulunmadığının açıkça ortaya konması halinde ayrımcılık yasağı yine ihlal edilmiş olacaktır (AİHM, *National Union of Belgian Police/Belçika*, B. No: 4464/70, 27/10/1975, para 46.). Orantılılık, amaç ile araç arasında adil bir denge kurulmasını ve ulaşılmak istenen amaç ile başvuru tedbir arasında aşırı bir dengesizlik bulunmamasını ifade eder. Dolayısıyla farklı muamele meşru bir amaç ile gerçekleştirilmiş olsa da, amaç ile kullanılan araç arasında makul bir denge bulunmadığı ve muameleye maruz kalan kişi açısından olağanın ötesinde aşırı bir külfet getirdiği takdirde ayrımcılık yasağının ihlali söz konusu olacaktır.

30. Somut olayda muhatap tarafından uygulanan farklı muamelenin kamu güvenliğini ve düzenini sağlamak amacı taşıdığı için nesnel ve makul bir gerekçe ile gerçekleştirildiği değerlendirilmektedir. Ancak farklı muamelenin ayrımcılık yasağını ihlal etmemesi için muamelenin meşru bir amaç taşımakla birlikte muamelenin orantılı olup olmadığı da değerlendirilmeli ve farklı muamelenin öngörülen meşru amaç ile orantılı olup olmadığı, diğer bir ifadeyle farklı muameleye tabi tutulan kişiye aşırı ve olağanın ötesinde bir külfet yüklenip yüklenmediği de değerlendirilmelidir.

31. Muhatap Şirket tarafından işletilmekte olan Hacıkadın Kent Ormanına ilişkin olarak resmi internet sayfasında yer alan bilgilerden Ormanın; 1.500 dönümlük arazi üzerine kurulmuş ATV parkuru, at çiftliği, kayak pisti, paintball sahası, taşevi, kafeterya ve piknik alanından oluştuğu tespit edilmiştir. Kent Ormanının geniş bir yüzölçümüne sahip olduğu ve bu alan içerisinde ziyaretçilerin farklı etkinliklerde bulunabileceği çeşitli bölümlerin yer aldığı görülmektedir. Bu kapsamda; ATV parkuru, at çiftliği, kayak pisti, paintball sahası, taşevi, kafeterya vb. faaliyetlerin gerçekleştirilebileceği çok sayıda alanın ziyaretçilere açık olduğu anlaşılmaktadır. Muhatap Şirket tarafından alınan Yönetim Kurulu kararının ise yalnızca piknik alanına yönelik olduğu, söz konusu kararın Kent Ormanının tamamını değil belirli ve sınırlı bir bölümünü kapsadığı görülmektedir. Bu bağlamda, aile bireyleri olmadan gelen ziyaretçilerin sadece piknik alanını kullanmadığı, bu dar alanla sınırlı bir kısıtlamaya tabi tutulduğu, fakat ormanın diğer bölümlerinden serbestçe yararlanabildikleri anlaşılmaktadır. Bu itibarla; sınırlamanın amacına uygun, makul ve ölçülü olduğu, kamu yararı ile bireysel yarar arasında olması gereken dengenin gözetildiği ve uygulamanın ayrımcılık yasağını ihlal edecek nitelikte orantısız bir müdahale teşkil etmediği kanaatine varılmıştır.

32. Kamuya açık nitelikte ve toplu halde vatandaşların istifadesine sunulan hizmetlerde; toplu istifadenin doğurduğu olumsuz sonuçları önlemek, tesislerdeki hizmetlerin düzenli ve istikrarlı bir şekilde devamını sağlamak, kişi güvenliğini ve huzur ortamını korumak amacıyla işletmenin birtakım tedbirler almasının muhatap Şirketin işletmeyi yönetme yetkisi kapsamında kaldığı ve bu yetki dâhilinde düzen tesisi için alınan işletmesel karar niteliğinde olduğu değerlendirilmektedir. Sonuç olarak somut olayda muhatap tarafından gerçekleştirilen hizmetin sunumunda; kamu güvenliğini, düzenini ve aile ortamını korumak amacıyla getirilen sınırlayıcı uygulamanın meşru bir amaca, objektif ve makul bir gerekçeye sahip olduğu, ayrıca ulaşılmak istenen amaç ile muamele arasında makul bir dengenin bulunduğu, dolayısıyla ölçülülük ilkesine aykırı olmayan muamelenin orantılı olduğu ve ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

25/6/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi
(İzinli)